POLSKI MIĘDZY JĘZYKAMI

SCENARIUSZ LEKCJI JPJO

Temat: *Lubię czytać kryminały! Rozmawiamy o książkach*

METRYCZKA ZAJĘĆ

POZIOM A2

CZAS TRWANIA 90 min

FORMA słuchanie selektywne + praca ze słownictwem + moduł gramatyczny + minidialogi + sonda klasowa

MATERIAŁY

- podcast z dr hab. Katarzyną Sawicką-Mierzyńską, prof. UwB POLKAst odc. 10. *Co czytać po polsku?*; fragmenty:
  - ok. 3.10–4.00 min – „Wiedźmin" i tłumaczenia
  - ok. 24.00–26.00 min – co czytać, kiedy uczymy się języka polskiego jako obcego
- karta pracy
- tablica/flipchart
- markery

CELE OGÓLNE

- poznanie podstawowego słownictwa związanego z książkami i czytaniem (gatunki, przymiotniki opisujące książki)
- rozwijanie sprawności rozumienia ze słuchu na podstawie krótkich fragmentów podcastu
- utrwalenie konstrukcji gramatycznej biernika po czasownikach *lubić* i *czytać*, prowadzenie prostej rozmowy o czytaniu oraz w księgarni

Scenariusze lekcji JPJO powstały w ramach projektu „Polski między językami" realizowanego na UwB ze środków NAWA.

NAWA
NARODOWA AGENCJA WYMIANY AKADEMICKIEJ

POLSKI MIĘDZY JĘZYKAMI

SCENARIUSZ LEKCJI JPJO

Temat: *Lubię czytać kryminały! Rozmawiamy o książkach*

METRYCZKA ZAJĘĆ

CELE SZCZEGÓŁOWE. OSOBA UCZĄCA SIĘ POTRAFI

- nazwać podstawowe gatunki i typy książek (kryminał, komiks, poezja, fantasy, biografia, książki dla dzieci)
- wychwycić ze słuchu znane słowa i nazwiska w naturalnym nagraniu
- powiedzieć, co lubi czytać, używając poprawnych form biernika (*lubię czytać kryminały*)
- opisać książkę prostymi przymiotnikami (ciekawa, nudna, łatwa, trudna)
- przeprowadzić prosty dialog w księgarni (*Szukam...; Czy może pan/pani polecić...?*)
- wymienić przynajmniej jedną polską autorkę/jednego polskiego autora książek znanego/ą na świecie (np. Sapkowski, Tokarczuk, Lem)

Scenariusze lekcji JPJO powstały w ramach projektu „Polski między językami” realizowanego na UwB ze środków NAWA.

NAWA
NARODOWA AGENCJA WYMIANY AKADEMICKIEJ

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1 FAZA WPROWADZAJĄCA | OK. 15 MIN

- **Rozgrzewka językowa (burza mózgów)**: lektor/ka zapisuje na tablicy pytanie: *Co można czytać?*; osoby uczące się podają znane słowa (np. książka, gazeta, komiks, e-book, post w mediach społecznościowych); lektor/ka zapisuje pomysły na tablicy w formie mapy myśli
- **Słownictwo kluczowe**:

ĆWICZENIE 1

Dopasowanie nazw gatunków do prostych definicji (karta pracy); wspólne sprawdzenie i głośne przeczytanie słów

1: C, 2: D, 3: A, 4: E, 5: B, 6: F

- **Wprowadzenie do tematu:** przedstawienie gościni odcinka – prof. Katarzyny Sawickiej-Mierzyńskiej, która opowiada o polskich książkach czytanych obecnie w Polsce i na świecie; pytanie do grupy: *Czy znacie jakąś polską książkę albo polską pisarkę/polskiego pisarza?*

2 FAZA REALIZACYJNA (SŁUCHANIE I PRACA Z TEKSTEM) | OK. 50 MIN

Wskazówka. Poziom trudności nagrania (naturalne tempo rozmowy, słownictwo akademickie) może stanowić wyzwanie dla studentów – na poziomie A2 pracujemy wyłącznie na krótkich fragmentach i zadaniach selektywnych. Trudniejsze fragmenty warto odtworzyć 2 razy lub z prędkością 0.85x.

Scenariusze lekcji JPJO powstały w ramach projektu „Polski między językami" realizowanego na UwB ze środków NAWA.

POLSKI MIĘDZY JĘZYKAMI

PRZEBIEG ZAJĘĆ

KROK A. PIERWSZE SŁUCHANIE (SELEKTYWNE) | OK. 5 MIN

ĆWICZENIE 2.

- odsłuch krótkiego fragmentu o polskich autorach, ich twórczości i tłumaczeniach polskich książek
- **zadanie dla osób uczących się:** ĆWICZENIE 2. *Dopasuj informacje A–F do odpowiednich autorów (1–3)*; fragment odtwarzamy dwa razy
- krótka weryfikacja na forum: *Które informacje dotyczą poszczególnych autorów?*

1: A, E, 2: C, 3: B, D, F

KROK B. DRUGIE SŁUCHANIE (PRAWDA/FAŁSZ) | OK. 10 MIN

ĆWICZENIE 3.

- nauczyciel/ka najpierw czyta z grupą zdania i wyjaśnia trudne słowa, a następnie odtwarza fragment o tym, co czytać, ucząc się polskiego
- pytania pomocnicze: *Jakie książki są dobre na początek?*
- sprawdzenie odpowiedzi w parach, a następnie na forum

1: F, 2:F, 3:P, 4:P, 5:F

Scenariusze lekcji JPJO powstały w ramach projektu „Polski między językami” realizowanego na UwB ze środków NAWA.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

KROK C. PRACA NAD SŁOWNICTWEM I GRAMATYKĄ | OK. 35 MIN

ĆWICZENIE 4.

Osoby uczące się łączą nazwiska pisarki i pisarzy wspomnianych w podcaście (Sapkowski, Tokarczuk, Prus, Lem, Kasdepke) z krótkimi informacjami o nich. Ćwiczenie utrwala nazwiska usłyszane w nagraniu i buduje podstawową wiedzę kulturową. Sprawdzenie na forum; lektor/ka może zadać pytania pomocnicze: *Którego autora już znacie? O kim słyszycie po raz pierwszy?*

1: B, 2: D, 3: A, 4: C, 5: E

ĆWICZENIE 5.

Lektor/ka najpierw utrwala z grupą regułę gramatyczną, a następnie osoby uczące się w parach grają w grę z kostką: pierwszy rzut wskazuje początek zdania, a drugi jego zakończenie podane w mianowniku. Zadaniem gracza jest zapisanie i głośne przeczytanie całego zdania z poprawną formą w bierniku; osoba grająca w parze sprawdza poprawność i przyznaje punkt. Lektor/ka monitoruje pracę par i w razie potrzeby koryguje błędy.

formy biernika: interesujący kryminał (bez zmian); klasyczną powieść; zabawną książkę; polską poezję; popularne komiksy (bez zmian); nowe czasopismo (bez zmian).
Przykład: „Moja koleżanka czyta ciekawą powieść”.

Scenariusze lekcji JPJO powstały w ramach projektu „Polski między językami” realizowanego na UwB ze środków NAWA.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

ĆWICZENIE 6.

Najpierw osoby uczące się łączą przymiotniki o przeciwnym znaczeniu (ciekawa–nudna, prosta–skomplikowana itd.), a potem uzupełniają wybranymi przymiotnikami zdania o książkach i autorach wspomnianych w odcinku (uwaga: jeden przymiotnik w ramce jest dołączony jako dodatkowy). Sprawdzenie w parach, potem na forum.

1: C, 2: F, 3: E, 4: B, 5: D, 6: A

1: ciekawa, 2: klasyczna, 3: zabawne, 4: popularna, 5: długa; dodatkowy przymiotnik: skomplikowane

ĆWICZENIE 7.

Osoby uczące się uzupełniają dialog w księgarni wyrazami z ramki, a potem odgrywają go w parach z podziałem na role. Chętne pary mogą zaprezentować scenkę na forum lub zmodyfikować dialog i zapytać o inny gatunek książki. Ćwiczenie przygotowuje do realnej sytuacji komunikacyjnej.

dzień dobry, szukam, polecić, kosztuje, zapłacę

Komentarz. Prof. Sawicka-Mierzyńska w rozmowie podkreśla, że dobre książki na początek to teksty pisane poprawną i prostą polszczyzną, począwszy od klasyki (*Lalka*), przez niektóre kryminały, po literaturę dla dzieci i komiksy.

Scenariusze lekcji JPJO powstały w ramach projektu „Polski między językami" realizowanego na UwB ze środków NAWA.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

3 FAZA PODSUMOWUJĄCA | OK. 15 MIN

ĆWICZENIE 8.
Osoby uczące się otrzymują kartę pracy – tabelę z pytaniami. Ich zadaniem jest porozmawiać z kilkoma osobami z klasy i wpisać odpowiednie odpowiedzi. Ćwiczenie aktywizuje całą grupę i zachęca do wielokrotnego użycia struktur z zajęć. Następnie lektor/ka przeprowadza podsumowanie na forum i zbiera odpowiedzi na tablicy w formie prostej statystyki grupowej. Podsumowuje krótko to ćwiczenie, mówiąc przykładowo: *W naszej grupie 5 osób lubi kryminały, 3 osoby znają „Wiedźmina”...*

ĆWICZENIE 9.
Osoby uczące się samodzielnie uzupełniają zdania, a następnie porównują odpowiedzi w parach. To ćwiczenie pozwala szybko utrwalić i zindywidualizować materiał z zajęć. Chętne osoby mogą podzielić się na forum swoimi odpowiedziami.

PRACA DOMOWA

Zadaniem jest napisanie krótkiego tekstu o swojej ulubionej książce według podanego schematu: tytuł, autor/autorka, gatunek, przymiotniki opisujące książkę i uzasadnienie (*Lubię ją, bo...*). Zadanie integruje słownictwo i struktury z zajęć (gatunki z ĆW. 1., przymiotniki z ĆW. 6., biernik z ĆW. 5.) w formie samodzielnej wypowiedzi pisemnej. Teksty mogą posłużyć później jako materiał do stworzenia klasowej „listy polecanych książek".

Scenariusze lekcji JPJO powstały w ramach projektu „Polski między językami” realizowanego na UwB ze środków NAWA.

NAWA NARODOWA AGENCJA WYMIANY AKADEMICKIEJ

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Wskazówki dodatkowe

- Na poziomie A2 nie pracujemy z całym odcinkiem – tylko z krótkimi fragmentami i zadaniami selektywnymi (ĆW. 2–3).
- Zdania do ĆW. 3. należy przeczytać i objaśnić przed jego wysłuchaniem.
- W ĆW. 2. i 3. warto odtworzyć fragment dwukrotnie, z prędkością 0.85x–0.9x.
- Jako materiał dodatkowy dobrze sprawdzą się komiksy i książki Grzegorza Kasdepke wspomniane w odcinku – można przynieść egzemplarze na zajęcia lub wyświetlić na rzutniku fragmenty w wersji pdf.
- Przed zajęciami warto zweryfikować dokładne minutaże fragmentów z finalną wersją nagrania.

Scenariusze lekcji JPJO powstały w ramach projektu „Polski między językami” realizowanego na UwB ze środków NAWA.

POLSKI MIĘDZY JĘZYKAMI

KARTA PRACY
POLKAst, odc. 10. *Co czytać po polsku?*

ĆWICZENIE 1.
Dopasuj słowo do definicji.

SŁOWO		DEFINICJA	
1	Kryminał	A	Krótkie teksty pisane wierszem
2	Komiks	B	Książka o życiu znanej osoby
3	Poezja	C	Książka o zbrodni, detektywie i policji
4	Fantasy	D	Historia opowiedziana obrazkami i krótkimi tekstami
5	Biografia	E	Książka o magii, potworach i fantastycznych światach
6	Książki dla dzieci	F	Proste i wesołe książki dla młodych czytelników

ODPOWIEDZI: 1: ____ | 2: ____ | 3: ____ | 4: ____| 5: ____| 6: ____

Scenariusze lekcji JPJO powstały w ramach projektu „Polski między językami” realizowanego na UwB ze środków NAWA.

POLSKI MIĘDZY JĘZYKAMI

KARTA PRACY
POLKAst, odc. 10. *Co czytać po polsku?*

ĆWICZENIE 2.
Posłuchaj nagrania. Następnie dopasuj informacje A–F do odpowiednich autorów (1–3).

A Jego najbardziej znana książka to „Wiedźmin”.

B „Białe noce” zostały przetłumaczone na język angielski i niemiecki. Powstają też tłumaczenia na język arabski i gruziński.

C Jego książki szczególnie lubią miłośnicy science fiction (SF).

D Akcja książki dzieje się w małej wsi w Beskidach.

E Saga została przetłumaczona na ponad 20 języków.

F W 2024 roku ten zbiór opowiadań został nominowany do Nagrody Bookera.

1 ANDRZEJ SAPKOWSKI

2 STANISŁAW LEM

3 URSZULA HONEK

ODPOWIEDZI: A: ____ | B: ____ | C: ____ | D: ____| E: ____| F: ____

Scenariusze lekcji JPJO powstały w ramach projektu „Polski między językami” realizowanego na UwB ze środków NAWA.

POLSKI MIĘDZY JĘZYKAMI

KARTA PRACY
POLKAst, odc. 10. *Co czytać po polsku?*

ĆWICZENIE 3.

Posłuchaj innego fragmentu podcastu. Zaznacz, czy poniższe zdania są prawdziwe (P) czy nieprawdziwe (F).

		PRAWDA	FAŁSZ
1	Profesor Sawicka-Mierzyńska odradza książki Olgi Tokarczuk osobom, które uczą się polskiego.		
2	Według gościni język książek Olgi Tokarczuk jest bardzo trudny.		
3	Gościni poleca do czytania kryminały (np. książki Zygmunta Miłoszewskiego).		
4	Obcokrajowcy lubią „Lalkę” Bolesława Prusa.		
5	Książki dla dzieci są za łatwe dla osób uczących się polskiego.		

Scenariusze lekcji JPJO powstały w ramach projektu „Polski między językami” realizowanego na UwB ze środków NAWA.

KARTA PRACY
POLKAst, odc. 10. *Co czytać po polsku?*

ĆWICZENIE 4.
Połącz nazwisko z informacją.

NAZWISKO		INFORMACJA	
1	Andrzej Sapkowski	A	Napisał *Lalkę* – klasykę polskiej literatury
2	Olga Tokarczuk	B	Autor sagi o Wiedźminie
3	Bolesław Prus	C	Pisał fantastykę naukową (*science fiction*), np. *Solaris*
4	Stanisław Lem	D	Dostała literacką Nagrodę Nobla
5	Grzegorz Kasdepke	E	Pisze książki dla dzieci

ODPOWIEDZI: 1: ____ | 2: ____ | 3: ____ | 4: ____| 5: ____

ĆWICZENIE 5.
Gracie w parach. Rzuć kostką dwa razy: pierwszy rzut wybiera początek zdania (lewa kolumna), a drugi jego koniec (prawa kolumna). Zapisz całe zdanie w tabeli i przeczytaj je na głos – pamiętaj o bierniku! Twój kolega/Twoja koleżanka słucha i sprawdza. Poprawna forma = 1 punkt √. Potem zamieńcie się rolami.

Scenariusze lekcji JPJO powstały w ramach projektu „Polski między językami" realizowanego na UwB ze środków NAWA.

POLSKI MIĘDZY JĘZYKAMI

KARTA PRACY
POLKAst, odc. 10. *Co czytać po polsku?*

Po czasownikach *lubić* i *czytać* używamy biernika:

- rodzaj męski nieżywotny i nijaki – (= mianownik, czyli bez zmian)
  --> *Czytam kryminał. Lubię czasopismo.*
- rodzaj żeński: **-a** → **-ę** (przymiotnik: -a → -ą)
  --> *Czytam ciekawą książkę.*
- liczba mnoga – (= mianownik, czyli bez zmian)
  --> *Lubię komiksy, długie powieści.*

POCZĄTEK ZDANIA	KONIEC ZDANIA (UWAGA – TRZEBA DOSTOSOWAĆ FORMĘ)
W weekend lubię czytać...	ciekawy kryminał
Teraz czytam...	klasyczna powieść
Wieczorem czytam...	popularna książka fantasy
Mój kolega lubi...	polska poezja
Moja koleżanka czyta...	zabawne komiksy

Scenariusze lekcji JPJO powstały w ramach projektu „Polski między językami” realizowanego na UwB ze środków NAWA.

POLSKI MIĘDZY JĘZYKAMI

KARTA PRACY
POLKAst, odc. 10. *Co czytać po polsku?*

	MOJE ZDANIE	ZDANIE KOLEŻANKI/KOLEGI √
…. + ….	……	☐
…. + ….	……	☐
…. + ….	……	☐
…. + ….	……	☐
…. + ….	……	☐

Scenariusze lekcji JPJO powstały w ramach projektu „Polski między językami” realizowanego na UwB ze środków NAWA.

KARTA PRACY
POLKAst, odc. 10. *Co czytać po polsku?*

ĆWICZENIE 6.

Połącz przymiotniki o przeciwnym znaczeniu. Następnie uzupełnij zdania przymiotnikami z ramki. Uwaga: jest o jeden przymiotnik za dużo!

1	ciekawa	A	krótka
2	zabawna	B	skomplikowana
3	współczesna	C	nudna
4	prosta	D	nieznana
5	popularna	E	klasyczna
6	długa	F	poważna

ODPOWIEDZI: 1: ____ | 2: ____ | 3: ____ | 4: ____| 5: ____| 6: ____

skomplikowane, ciekawa, nudna, klasyczna, zabawne, popularna, długa

1. *Wiedźmin* to bardzo ..... książka – chcę wiedzieć, co będzie dalej.
2. *Lalka* Bolesława Prusa to ..... powieść – ma już ponad 100 lat. To kanon literatury polskiej.
3. Książki Grzegorza Kasdepke są ..... i napisane prostym, zrozumiałym językiem. Dzieci bardzo je lubią!
4. Olga Tokarczuk to bardzo ..... autorka – jej książki czyta cały świat.
5. *Rodzina Monet* to ..... powieść – ma aż siedem tomów!

Scenariusze lekcji JPJO powstały w ramach projektu „Polski między językami” realizowanego na UwB ze środków NAWA.

POLSKI MIĘDZY JĘZYKAMI

KARTA PRACY
POLKAst, odc. 10. *Co czytać po polsku?*

ĆWICZENIE 7.

Uzupełnij dialog w księgarni wyrazami z ramki. Uwaga: każdego wyrazu użyj tylko raz. Potem odegrajcie dialog w parach – jedna osoba jest klientem/klientką, druga sprzedawcą. Na koniec zamieńcie się rolami.

szukam, zapłacę, kosztuje, dzień dobry, polecić

— ....., w czym mogę pomóc?
— Dzień dobry, ... książki dla dzieci po polsku. Czy może pan/pani coś .....?
— Tak, na przykład książki Grzegorza Kasdepke. Są zabawne i napisane prostym językiem
— Super! A ile ..... ta książka?
— 35 złotych.
— Dobrze, poproszę tę książkę. ..... kartą.

Scenariusze lekcji JPJO powstały w ramach projektu „Polski między językami” realizowanego na UwB ze środków NAWA.

POLSKI MIĘDZY JĘZYKAMI

KARTA PRACY
POLKAst, odc. 10. *Co czytać po polsku?*

ĆWICZENIE 8.

Wstań i porozmawiaj z różnymi osobami w grupie. Zadaj im pytania z tabeli. Jeśli ktoś odpowie „tak", wpisz jego/jej imię do tabeli. Postaraj się porozmawiać z przynajmniej 3 osobami z grupy.

ZNAJDŹ KOGOŚ, KTO...	PYTANIE	IMIĘ
...lubi czytać komiksy.	*Czy lubisz czytać komiksy?*	.....
...może polecić ciekawą książkę.	*Jaką ciekawą książkę możesz mi polecić?*	.....
..zna jakąś klasyczną powieść.	*Czy znasz jakąś klasyczną powieść? Jaką?*	.....
...wie, kto napisał „Wiedźmina".	*Czy wiesz, kto napisał „Wiedźmina"?*	.....
..wie, kto dostał literacką Nagrodę Nobla.	*Czy wiesz, kto dostał Nagrodę Nobla?*	.....
...lubi poezję.	*Czy lubisz poezję?*	.....
...myśli, że fantasy jest nudne.	*Myślisz, że książki fantasy są nudne?*	.....
...chce przeczytać popularną polską książkę	*Czy chcesz przeczytać popularną polską książkę?*	.....

Scenariusze lekcji JPJO powstały w ramach projektu „Polski między językami" realizowanego na UwB ze środków NAWA.

NAWA NARODOWA AGENCJA WYMIANY AKADEMICKIEJ

POLSKI MIĘDZY JĘZYKAMI

KARTA PRACY
POLKAst, odc. 10. *Co czytać po polsku?*

ĆWICZENIE 9.

Uzupełnij zdania. Potem przeczytaj zdania koleżance/koledze z ławki.

1. Trzy nowe słowa, które pamiętam z zajęć: ....., ..., ...
2. Dwa polskie nazwiska lub tytuły książek, które dziś poznałem/poznałam: ....., ...
3. Jednak książka, którą chcę przeczytać: .....

PRACA DOMOWA

Napisz krótki tekst (5–6 zdań) o swojej ulubionej książce. Możesz wybrać książkę w każdym języku, ale napisz o niej po polsku! Wykorzystaj wzór:
Moja ulubiona książka to... . Autor/Autorka to... . To jest... (kryminał/komiks/fantasy...). Książka jest... (ciekawa/wesoła/długa...). Lubię ją, bo... . Polecam ją, bo...

Scenariusze lekcji JPJO powstały w ramach projektu „Polski między językami" realizowanego na UwB ze środków NAWA.